

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง

คำสรรพนาม

ครูผู้สอน ครูธีระพล แก้วคำจันทร์

ครูอนุชา อินทร์พ่วง

ทบทวน

ความงั้น

ร้องเพลง “สวัสดี”

สวัสดี สวัสดี วันนี้เรามาพบกัน
เธอและฉัน พบกันแล้วสวัสดี

คำถามจุดประกายความคิด

จากเนื้อเพลงมีคำที่น่าสนใจ คือ
“ฉัน” “เธอ” นักเรียนทราบหรือไม่
เรียกคำประเภทนี้ว่าอะไร

คำสรรพนาม

อ่านและพิจารณาประโยค

สุมาลีวันนี้ **เธอ** จะไปตลาดนัด
กับคุณแม่หรือเปล่า

เธอ ใช้แทน **สุมาลี**

อ่านและพิจารณาประโยค

คุณยายท่านชอบน้ำแดง

ท่าน ใช้แทน คุณยาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมาย ลักษณะ ประเภท และหน้าที่ของคำสั่งรพนามได้
๒. จำแนกบุรุษสรรพนามได้
๓. เห็นความสำคัญการใช้คำสั่งรพนาม ประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

เพิ่มเติม

ความงอก

ความหมายของ “คำสรรพนาม”

คำที่ใช้แทนคำนามที่กล่าวถึงมาแล้ว เพื่อจะได้ไม่ต้องกล่าวคำนามนั้นซ้ำอีก เช่นคำว่า ฉัน เรา ดิฉัน กระผม คุณ ท่าน ไต่เท้า เขา มัน สิ่งใด ผู้ใด นี่ นั่น ใคร เป็นต้น

ชนิดของคำสรรพนาม

๑. บุรุษสรรพนาม

๓. อนิยมสรรพนาม

๕. วิภาคสรรพนาม

๒. นิยมสรรพนาม

๔. ปฤจฉาสรรพนาม

๖. ประพันธสรรพนาม

จำแนกตามไวยากรณ์ดั้งเดิม ของพระยาอุปกิตศิลปสาร

ตัวอย่าง

๑) คุณยายท่านชอบแจกขนมให้เด็ก ๆ

๒) นี่เป็นกระเป๋าใบที่เธอให้ฉัน

ตัวอย่าง

๓) ใครจะไปกับคุณพ่อก็ได้

๔) อะไรอยู่ใต้โต๊ะ

ตัวอย่าง

๕) เด็กนักเรียนบ้างก็อ่านหนังสือบ้างก็เล่น

๖) ผู้หญิงที่อยู่ในบ้านนั้นเป็นย่าของผม

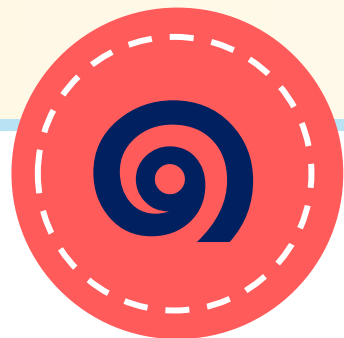
บุรุษสรรพนาม

คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนผู้พูด
ผู้ฟัง และผู้ที่กล่าวถึง (บุคคลที่ ๓)
แบ่งเป็นชนิดย่อยได้ ๓ ชนิด ได้แก่

สรรพนามบุรุษที่

ใช้แทน **ผู้พูด**

ตัวอย่าง ผม ฉัน ดีฉัน กระผม ข้าพเจ้า เรา อาตมา
ข้าพระพุทธเจ้า หม่อมฉัน เก้ากระหม่อม

ผม ต้องการจดหมายฉบับนี้

เรา จะไปโรงพยาบาล

สรรพนามบุรุษที่

๒

ใช้แทนผู้ฟัง

ตัวอย่าง คุณ เธอ ไต่เท้า ท่าน ไต่ฝ่าละอองธุลีพระบาท
ฝ่าพระบาท พระคุณเจ้า

ท่าน จะรับเครื่องดื่มอะไรดีคะ

คุณ ออกไปข้างนอกกับผม

สรรพนามบุรุษที่

๓

ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง

ตัวอย่าง

เขา มัน ท่าน พระองค์

เขา กลับมาจากเชียงใหม่วันอาทิตย์นี้

คุณพ่อท่านชอบดื่มกาแฟดำ

พิจารณาประโยค

ฉันชอบอ่านหนังสือในห้องสมุด

สรรพนามบุรุษที่ ๑

วันนี้เธอจะไปขายของไหม

สรรพนามบุรุษที่ ๒

พอใจไม่สบายเขาจึงไม่ได้มาโรงเรียน

สรรพนามบุรุษที่ ๓

เกม
บิงโกซึ่งช่วย
เข้าใจ “สรรพนาม”

คำสั่งในการปฏิบัติกิจกรรม

- ๑) ครูปลายทางแจกกระดาษสำหรับทำกระดานบิงโกคนละ ๑ แผ่น
- ๒) นักเรียนวาดตาราง ๔×๔ ช่อง สำหรับเขียนคำสรพนาม
- ๓) เขียนคำสรพนามที่สนใจโดยใช้สรพนามบุรุษที่ ๑, ๒, ๓ ลงในช่องให้ครบ ๑๖ คำ
- ๔) นักเรียนฟังครูอ่านคำสรพนามทีละคำ หากตรงกับคำที่ตนเองเลือกไว้ให้ทำเครื่องหมายวงกลมหรือกากบาท
- ๕) ครูปลายทางช่วยสำรวจนักเรียนที่บิงโก (ผู้ชนะ)

ตัวอย่างตารางบิงโก

คำสรรพนามที่เลือก

ผม

ฉัน

ดิฉัน

กระผม

ข้าพเจ้า

เรา

อาตมา

ข้าพระพุทธเจ้า

หม่อมฉัน

เกล้ากระหม่อม

คุณ

เธอ

ใต้เท้า

พวกเธอ

ฝ่าพระบาท

พระคุณเจ้า

เขา

มัน

ท่าน

พระองค์

หล่อน

พวกเขา

พวกเรา

กระหม่อม

ข้า

โยม

พวกผม

พวกฉัน

ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

ปฏิบัติ

กิจกรรม

บทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๕ เรื่อง
นักสำรวจคำสรพนาม
๒. ครูอธิบายขั้นตอนการทำ
ใบงานให้นักเรียนเข้าใจ
๓. ครูสังเกตพฤติกรรมและ
ให้ความช่วยเหลือนักเรียน

บทบาทนักเรียน

๑. นักเรียนฟังคำชี้แจง
การทำใบงานที่ ๕ เรื่อง
นักสำรวจคำสรพนามเมื่อสงสัย
ให้ยกมือถาม
๒. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม
ในใบงาน

ใบงานที่ ๕ เรื่อง นักสำรวจคำสรพนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคและหาคำสรพนาม
ในประโยคพร้อมทั้งระบุ “**บุรุษสรพนาม**” ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

ฉันเลี้ยงสุนัขไว้หนึ่งตัว

ฉัน เป็นสรพนามบุรุษที่ ๑

ใบงานที่ ๕ เรื่อง นักสำรวจคำสรพนาม

๑. งูตัวนั้นมันเลื้อยอยู่บนต้นไม้
๒. ผมจะไปโรงเรียน
๓. เขานิยมใช้โทรศัพท์มือถือกัน
๔. อาตมาจะไปโรงพยาบาล
๕. ท่านจะไปไหนคะ
๖. เธอไปกินข้าวกันเถอะ
๗. กระผมมาขอพบคุณครู
๘. คุณช่วยเปิดประตูให้หน่อยค่ะ
๙. ดิฉันว่าภาพยนตร์เรื่องนี้ น่าดูนะค่ะ
๑๐. หมวกของคุณพ่อเธอสวยนะ

สรุป บทเรียน

เฉลย

ใบงานที่ ๕ เรื่อง นักสำรวจคำสรพนาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านประโยคและหาคำสรพนาม
ในประโยคพร้อมทั้งระบุ “**บุรุษสรพนาม**” ให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

ฉันเลี้ยงสุนัขไว้หนึ่งตัว

ฉัน เป็นสรพนามบุรุษที่ ๑

ใบงานที่ ๕ เรื่อง นักสำรวจคำสรพนาม

๑. งูตัวนั้นมันเลื้อยอยู่บนต้นไม้
๒. ผมจะไปโรงเรียน
๓. เขานิยมใช้โทรศัพท์มือถือกัน
๔. อาตมาจะไปโรงพยาบาล
๕. ท่านจะไปไหนคะ
๖. เธอไปกินข้าวกันเถอะ
๗. กระผมมาขอพบคุณครู
๘. คุณช่วยเปิดประตูให้หน่อยค่ะ
๙. ดิฉันว่าภาพยนตร์เรื่องนี้ น่าดูนะค่ะ
๑๐. หมวกของคุณพ่อเธอสวยนะ

มัน	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๓
ผม	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๑
เขา	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๓
อาตมา	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๑
ท่าน	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๒
เธอ	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๒
กระผม	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๑
คุณ	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๒
ดิฉัน	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๑
เธอ	เป็นคำสรพนามบุรุษที่ ๒

สิ่งที่ต้องเตรียมในครั้งต่อไป

๑. ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง คำกริยา
๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง วิเคราะห์คำกริยา

บทเรียนครั้งต่อไป

คำกริยา

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

